

УДК 343.97

Б. Д. Леонов*кандидат юридичних наук, старший консультант**(Штаб Антитерористичного центру при СБУ)*

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ТЕРОРИЗМУ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ

Постановка проблеми. Запобігання злочинності у буквальному розумінні означає діяльність, що перешкоджає вчиненню злочинів. Одним із напрямів впливу саме на злочинну поведінку – це намагання створити ефективну систему запобігання вчиненню злочинів, яка б охоплювала комплекс заходів соціального, організаційного, правового, фінансового характеру, спрямованих на зміцнення безпеки й порядку в суспільстві, на зменшення кількості антисуспільних поглядів [1, с. 153]. Сьогодні запобігання як інтегративна система організованої протидії злочинності включає в себе різноманітні запобіжні заходи різних галузей знання [2, с. 389], сформованих в окремі стратегічні напрями. В зазначеній системі виокремлюються її цілі, завдання, принципи, суб'єкти, наділені певною компетенцією, об'єкти й методи запобіжного впливу, науково-методичне, ресурсне, організаційно-управлінське, інформаційне та інше забезпечення.

Аналіз останніх досліджень. Концептуальні положення та ідеї, які розроблені в рамках кримінологічного вчення про запобігання злочинності, мають значний вплив на розвиток законодавства та практику боротьбу зі злочинністю.

Свій внесок у розробку концептуальних засад запобігання тероризму зробили вчені, які зверталися до різних конкретних аспектів цієї проблеми. Це, зокрема, праці російських дослідників Ю. М. Антоняна, В. В. Лунєєва, С. У. Дікаєва, В. Е. Петрищева, Д. А. Шестакова в яких міститься характеристика окремих видів і напрямків запобігання тероризму, нормативно-правового забезпечення цієї діяльності, організації й тактики запобіжної діяльності правоохоронних органів у цій сфері.

Проблема запобігання тероризму дедалі активніше досліджується і вітчизняними вченими. Окремі аспекти цього феномену висвітлені у працях В. Ф. Антипенка, В. О. Глушкова, В. П. Ємельянова, В. В. Крутова, В. А. Ліпкана, І. М. Рижова.

Водночас, в теорії запобігання злочинності, у т. ч. тероризму, ще існують невирішені питання. На жаль, невизначеність понятійного апарату часто є однією з причин дискусій і непорозумінь.

Отже, *метою* цієї статті є вивчення основних підходів щодо запобігання тероризму, визначення основних характеристик цієї діяльності.

Не дивлячись на спроби уніфікації, навіть у радянський період часу, єдиного "монолітного" вчення про запобігання злочинності так і не вдалося сформулювати.

З метою уніфікації понятійного апарату в літературі пропонувалися різні варіанти: "боротьба зі злочинністю", "комплексний вплив на злочинність", "запобігання злочинності", "діяльність із запобігання злочинності", "соціально-правовий контроль над злочинністю", "протидія злочинності", "втримування злочинності".

Перш ніж аналізувати діяльність із запобігання злочинності слід з'ясувати найбільш адекватне її термінологічне визначення. У юридичній літературі для визначення зазначеної діяльності використовуються різні

терміни "профілактика", "припинення", "попередження", "запобігання", "відвернення" тощо. Всі зазначені терміни мають загальну змістовну діяльнісну основу, яка полягає у вчиненні дій для недопущення якогось явища (при припиненні – не доведення злочину до кінця) тощо.

Разом із тим, деякі з цих термінів мають різне функціональне та отримали на практиці окреме смислове навантаження.

Термін "профілактика" розуміється як цілеспрямована діяльність щодо запобігання порушенням будь-яких суспільних норм, усуненню причин, що породжують ці відносини[3, с. 20-31]. Цей термін застосовується до одного з різновидів запобігання злочинності, сутністю якого є недопущення розвитку, мінімізація негативного впливу криміногенних детермінант, що зумовлюють злочинність та її окремі види, застосування різного роду заходів, які заздалегідь зменшують імовірність потенційних злочинів або формування злочинної мотивації [1, с. 155].

Як зазначає Г. А. Аванесов, профілактику доцільно розглядати в широкому й вузькому розумінні. В широкому значенні – це діяльність щодо утримування членів суспільства від вчинення злочинів. У вузькому значенні – це виявлення та усунення причин злочинів і умов, що їм сприяють, а також діяльність з виявлення осіб, які можуть вчинити злочин, проведення з ними необхідної виховної роботи [4].

Термін "відвернення", як правило, асоціюється із загрозою. "Відвернення загрози" означає існування загрози, для нейтралізації якої вживаються певні заходи. З'ясування сутності процесів розвитку загрози, її причин та сприятливих умов дозволить зосереджувати зусилля на виявленні та відверненні конкретних загроз ще на стадіях зародження злочинних намірів.

Коли ж вже розпочалася реалізація злочинного наміру, стосовно дій з недопущення такого розгортання вживають термін "припинення злочину". На погляд А. П. Закалюка, такі терміни відрізняються не лише етимологічно, а за змістом, що пов'язано із застосуванням їх для визначення запобіжної діяльності на різних її етапах, а головне – для виконання різних функцій, завдань, різних за спрямованістю та конкретним змістом заходів, через які реалізуються ці завдання [5, с. 320].

Раніше у вітчизняній літературі, зокрема у публіцистичних матеріалах, активно використовувалися терміни "боротьба", "війна" зі злочинністю", зміст яких у широкому розумінні охоплював суспільну діяльність щодо виявлення, усунення та нейтралізації чинників, що детермінують злочинність. Слід зауважити, що термін "боротьба" доволі часто вживається в міжнародних актах, законодавстві окремих іноземних держав. Останнім часом, здебільшого у зв'язку з критичним ставленням до терміна "боротьба" стосовно злочинності, у юридичній літературі активно використовується термін "протидія".

Деякі дослідники термін "протидія" вважають ширшим за термін "боротьба", що охоплює й запобігання злочинності, яке у широкому значенні тотожне протидії [6, с. 86-87]. Іноді "боротьбу" пропонують визнавати як один із складових елементів терміну "протидія". Відносно тероризму "протидія" розглядається як увесь комплекс антитерористичних заходів впливу на тероризм [7, с. 110].

А. П. Закалюк вважає, що поняття "протидія" та "боротьба" належать до класу узагальнених, які відтворюють загальну сутність, що полягає у чиненні супротиву. Вони не розкривають напрямів, спрямованості, функціональної ролі та змістовної сутності різних форм супротиву, що мають значну сутнісну, а звідси й понятійну різницю, як, наприклад,

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12lbdttp.pdf>.

запобігання злочинам та судове покарання за них згідно з кримінальним законом. Сутнісний зміст останніх має лише одну загальну спільність, що полягає у чиненні супротиву злочинам. Варто, вважаємо погодитись з думкою А. П. Закалюка, що термін "протидія" може бути використаний для відтворення загального впливу на злочинність, але він лише однобічно ("супротив") відображає останній і не містить однозначного відображення поняття запобігання злочинності, тобто не може вживатися як такий, що за сутністю тотожний поняттю "запобігання", навіть коли він вживається у широкому значенні [5, с. 321-322].

Що стосується терміну "попередження", то його слід розглядати як синонім терміну "запобігання".

Останніми роками в наукових працях, а також у нормативно-правових актах частіше використовується термін "запобігання". Шляхом вживання терміну "запобігання" стосовно злочинності пішла і законодавча практика України. У Конституції (ст.34) і законах України, прийнятих останнім часом, вживається термін "запобігання". Цей термін вживається й у КК України (ст.1).

Запобігання злочинності здійснюється двома шляхами: перший включає в себе кримінальну репресію (покарання) в межах кримінального закону, другий - профілактику (превенцію), до змісту якої входять всі види антикриміногенного впливу, що перебувають за межами кримінального правосуддя. На наш погляд, кримінальна репресія – необхідний і важливий засіб, але ніхто ще довів його перевагу перед іншими засобами впливу.

З точки зору В. В. Голіни, запобігання злочинності – це сукупність різноманітних видів діяльності і заходів у державі, спрямованих на вдосконалення суспільних відносин з метою усунення негативних явищ і процесів, що породжують злочинність або сприяють їй, а також

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/121bdttp.pdf>.

недопущення вчиненню злочинів на різних стадіях злочинної поведінки [8, с. 53].

На погляд А. П. Закалюка, запобігання злочинності – це різновид суспільної соціально-профілактичної діяльності, функціональний зміст та мета якої полягає у перешкоджанні дії детермінантів злочинності та її проявів, передусім причин і умов останніх через обмеження, нейтралізацію, а за можливості – усунення їхньої дії [5, с. 324].

За цільовим призначенням запобіжні заходи в теорії поділяють на: 1) цільові або спеціальні (спеціально-кримінологічні), що мають спеціальну мету запобігання злочинності 2) загальносоціальні, здійснення яких спрямовується на вирішення інших соціальних проблем, але побічно має ефект і щодо запобігання злочинності [5, с. 327]. На думку В. В. Голіни, загальносоціальне запобігання створює соціально-економічні та культурні підвалини для ефективного здійснення спеціально-кримінологічного та індивідуального запобігання злочинам [8, с. 55].

Останнім часом у літературі запобігання розглядають як специфічну систему (підсистему) соціального управління і контролю.

На думку С. І. Герасимова, запобігання являє собою специфічну підсистему соціального управління, регулювання і контролю, зміст існування та функціонування якої полягає в недопущенні, усуненні тієї шкоди, яка може бути спричинена особі, її правам, свободам, життю і здоров'ю громадян, сім'ї, власності, економічній діяльності, громадській безпеці, іншим благам і цінностям, що охороняються кримінальним законом [9, с. 20-21].

Схожої думки дотримується М. В. Щедрин, який вважає, що запобігання – це специфічний різновид соціального управління, метою якого є зниження вірогідності злочинної поведінки, для чого суб'єкт

використовує комплекс законних засобів впливу (в том числі й примусових), стимулює включення об'єкта в систему суспільно корисних відносин й обмежує його негативні наслідки [10, с. 198].

І. М. Даньшин розглядає запобігання злочинам як особливу сферу соціально-правового регулювання, специфічний аспект управління суспільними відносинами, що орієнтується безпосередньо або опосередковано на подолання окремих злочинів, на забезпечення безпеки цінностей у державі, які охороняються правом [11, с. 149].

З цього приводу Шостко О. Ю. вважає, що запобігання можна розглядати як один із методів безпосереднього контролю над злочинністю або різновид контролю [1, с. 157]. Серед українських дослідників слід також відзначити роботи О. М. Литвака, який є прихильником концепції соціального контролю над злочинністю.

Слід погодитись, що запобігання злочинності як різновид суспільної діяльності належить до таких важливих напрямів останньої як соціальний контроль. Як справедливо зазначає В. В. Лунєєв, вихід з кримінальної пастки, в яку загнало себе людство, полягає у розширенні та поглибленні соціально-правового контролю над протиправною поведінкою, контролю кримінально-правового та кримінологічного з перевагою останнього як найбільш радикального й ефективного [12, с. 475].

Соціальний контроль розглядається як діяльність із стабілізації показників злочинності на соціально прийнятному рівні, яка переслідує мету скорочення обсягів злочинності. Така діяльність розглядається як елемент соціально-економічної політики [13, с. 275]. На рівні ще більш високого узагальнення та абстракції соціальної системи у цілому, що має певну досконалість, запобігання злочинам, соціальний контроль над злочинністю має розглядатися як частина досконалості та стабільності цієї

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12lbdttp.pdf>.

системи. Тому ми приєднуємося до поширеної в кримінології думки про те, що кримінально-правовий контроль має бути включений до предмету кримінології.

З позиції європейського підходу соціальний контроль означає підтримку наявного рівня злочинності в суспільстві й управління ним. Стосовно британської моделі, де відсутні суперечки щодо термінів, пов'язаних із запобіганням, О. М. Ведерникова зазначає, що для визначення діяльності із запобігання, профілактики, відвернення, оберігання суспільства від злочинних посягань використовується один термін – превенція (від англ. prevention), котрий об'єднує всі вказані вище значення цього слова, що розглядаються як синоніми [13, с. 275].

Британські кримінологи усвідомлюють, що запобігання злочинності пов'язано з обмеженнями прав людини і втручанням в її особисте життя, яке має носити збалансований характер і враховувати ступінь тяжкості спричиненої шкоди. На думку одного з англійських кримінологів К. Піза, зміст запобігання злочинності складає "руйнування механізмів, що сприяють вчиненню злочинів" [14, с. 963]. У Великобританії не має єдиної теорії запобігання злочинної поведінки. Існує множинність підходів запобігання злочинності, котрі впливають з відповідних концепцій причинності злочинної поведінки, і пов'язані з впливом на певні групи чинників. Цим чинникам відводиться вирішальна роль у злочинній поведінці.

Спеціалісти у сфері превенції розподіляють ці підходи на три основні групи, залежно від того, в чому вбачаються причини злочинної поведінки: в соціальній структурі суспільства, в психологічних особливостях особи, або в умовах зовнішнього середовища. У зв'язку з цим виділяють: структурний психологічний і ситуаційний підходи.

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12lbdttp.pdf>.

Структурний підхід пов'язує перспективи ефективної профілактики злочинів з проведенням великих соціально-економічних перетворень у суспільстві.

Психологічний надає вирішального значення впливу на потенційних злочинців та осіб, що вчинили злочин (з метою профілактики рецидиву).

Ситуаційне запобігання виходить з того, що вирішальне значення має вплив на фізичні і соціальні чинники зовнішнього середовища, що сприяють вчиненню злочинів [14, с. 963-964].

Отже, превентивні заходи охоплюють структурне, психологічне і ситуаційне запобігання.

Термін "запобігання", згідно з думкою більшості західних кримінологів, охоплює будь-яку дію, що спрямована на зниження реального рівня злочинності, а також почуття жаху перед злочинністю в населення [1, с.158].

У працях науковців Європи, термін "запобігання" охоплює як звичайну правоохоронну діяльність (арешти, конфіскацію), так і більш широке коло дій, що спрямовані на руйнування злочинних ринків або сприятливих можливостей для їх розвитку [15, с. 94]. В останні роки все більше уваги приділяється особливим заходам запобігання.

Згідно з визначенням Ради ЄС від 28.05.2001, запобігання – це діяльність, яка охоплює всі заходи, які так чи інакше сприяють скороченню злочинів, а також зменшенню відчуття небезпеки у громадян як кількісно, так і якісно безпосередньо за допомогою утримання від злочинних дій або через політику і втручання, спрямовані на зменшення можливостей для вчинення злочинів, а також через впливи на причини злочинності. Ця практика передбачає роботу урядових та інших компетентних органів влади, асоціації фахівців, приватного сектору,

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12lbdttp.pdf>.

добровольців, дослідників і громадськості, які діють за підтримки ЗМІ [16].

Що стосується національної політики запобігання тероризму, то у ст. 3 Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму від 16.05.2005 вказується, що кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для поліпшення й розвитку співробітництва між національними органами з метою запобігання терористичним злочинам та їхнім негативним наслідкам, зокрема, шляхом: а) здійснення обміну інформацією; б) удосконалення фізичного захисту осіб й об'єктів; с) поліпшення навчання й планів координації дій на випадок надзвичайних громадських ситуацій [17].

Боротьба з тероризмом залишається для країн ЄС одним із пріоритетних напрямів діяльності із забезпечення національної безпеки. Базовим документом для опрацювання національних стратегій країнами ЄС є Контртерористична стратегія ЄС 2005 р. (EU Counter-Terrorism Strategy), яка визначає 4 основні напрями діяльності: запобігання (prevention); захист (protect); впровадження (pursue); реагування (respond).

Можна зробити висновок, що на сьогодні упроваджується комплексний (інтеграційний) підхід, що поєднує репресивні і превентивні заходи, віддаючи перевагу останнім.

Вбачається, що запобігання повинно розглядатися як особливий різновид суспільного управління, координації, контролю соціально-профілактичної діяльності, функціональний зміст якої полягає у нейтралізації, мінімізації, усуненні дії детермінантів злочинності та її проявів.

Стратегії боротьби зі злочинністю у традиційному розумінні будуються або на нейтралізації (ізоляції від суспільства або знищення –

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12lbdttp.pdf>.

залежно від ступеня важкості скоєного або соціальної небезпеки), або на усуненні умов, що сприяють вчиненню злочинів, знижує ступінь соціальної віктимності [18, с. 3].

У ст. 3 Закону України "Про боротьбу з тероризмом" передбачено принцип пріоритетності попереджувальних заходів [19]. Кінцевим підсумком реалізації державної політики у сфері запобігання тероризму має стати усунення причин і умов, що сприяють виникненню цього негативного явища.

Вирішення зазначеного завдання стосовно діяльності щодо запобігання тероризму обумовлюється такими чинниками:

- 1) доктринальним визначенням стратегії запобіжної діяльності;
- 2) прогнозуванням змін і тенденцій тероризму та його проявів;
- 3) визначенням порядку, методики, форм і засобів запобіжної діяльності;
- 4) інформаційним забезпеченням реалізації визначених завдань;
- 5) розробкою програм, планів запобігання тероризму;
- 6) координацією запобіжної діяльності суб'єктів боротьби з тероризмом;
- 7) здійсненням контролю виконання;
- 8) матеріальним та іншим ресурсним забезпеченням.

З нашої точки зору стратегічною метою запобігання тероризму є виявлення, розслідування, розкриття конкретних злочинів, встановлення та ліквідація терористичних угруповань, зменшення, нейтралізація, мінімізація детермінантів, що спричинили або допомогли розвитку, поширенню того чи іншого терористичного формування, ускладнення залучення до терористичної діяльності і недопущення поширенню ідей тероризму.

Курс на пріоритетність запобігання, поєднаного із заходами з припинення організованої терористичної діяльності, повинен забезпечити налагоджування та самовдосконалення гнучкої системи запобігання

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12lbdttp.pdf>.

тероризму, котра працюватиме на засадах превентивності, ефективного відвернення терористичних загроз.

Висновки. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду запобігання тероризму, як і іншим видам організованої злочинності, все більше засвідчує, що в разі застосування виключно або переважно репресивних заходів, спрямованих на припинення злочинної діяльності, добитися відчутного успіху у боротьбі з тероризмом практично неможливо. З одного боку, злочинність, особливо організована, досить швидко пристосовується до тактики боротьби з нею і розробляє власні контрзаходи безпеки, а з іншого – правоохоронним органам далеко не завжди вдається припинити злочини на ранніх стадіях. Ще надто часто діяння виявляються аж тоді, коли наступили їх наслідки. Тому першочерговими заходами, спрямованими на зменшення тероризму вбачаються ті, які можна віднести до загально соціального запобігання. Однак саме ця діяльність не завжди є ефективною. Не повною мірою реалізується участь громадськості у запобіжній діяльності.

Таким чином, можна дійти висновку, що багато в чому погляди вітчизняних і зарубіжних дослідників на теоретичному рівні збігаються. Однак до цього часу головною проблемою в нашій країні залишається впровадження концептуальних засад, наукових розробок і рекомендацій у практику діяльності суб'єктів боротьби з тероризмом. Тому саме на практичні аспекти запобіжної діяльності слід звернути увагу вітчизняним науковцям, а також керівникам суб'єктів боротьби з тероризмом, до компетенції яких віднесено прийняття і впровадження відповідних управлінських рішень.

Ця проблема водночас потребує і глибоких теоретичних досліджень. Проблеми практичного формування комплексної системи заходів

▪ Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи / Б. Д. Леонов // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12lbdttp.pdf>.

запобігання тероризму спонукають до активізації наукових досліджень як самого феномену тероризму, так і узагальнення та використання досвіду боротьби з цим явищем.

Список використаних джерел

1. Шостко О. Ю. Протидія організованій злочинності в європейських країнах: моногр. / О. Ю. Шостко. – Х. : Право, 2009. – 400 с.
2. Кримінологія: Загальна та Особлива частина: підручник / за ред. І. М. Даньшина. – Х. : Право, 2003. – 352 с.
3. Игошев К. Е., Шмаров И. В. Социальные вопросы предупреждения преступности. – М., 1980. – С. 20-31.
4. Аванесов Г. А. Кримінология и социальная профилактика / Г. А. Аванесов. – М. : Изд-во Акад. МВД СССР, 1980. – 526 с.
5. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика / А. П. Закалюк: У 3 кн. – Т. 1. – К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. – 424 с.
6. Давыденко Л. М., Бандурка А. А. Противодействие преступности: теория, практика, проблемы. – Х., 2005. – 302 с.
7. Кубальський В. Н. Кримінально-правові проблеми протидії тероризму в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. / В. Н. Кубальський. – К., 2007. – 180 с.
8. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підручник / за ред. В. В. Голіни; Нац. юрид. акад.. України ім. Ярослава Мудрого. – 2-ге вид. переробл. і допов. – Х. : Право, 2009 – 288 с.
9. Герасимов С. И. Концептуальные основы и научно-практические проблемы предупреждения преступности: Дисс. ... докт. юрид. наук: 12.00.08 / С. И. Герасимов. – М., 2001.

10. Щедрин М. В. Меры безопасности как средство предупреждения преступности: Дисс. ... докт. юрид. наук: 12.00.08 / М. В. Щедрин. – Красноярск, 2001.

11. Даньшин И. Н. Общетеоретические проблемы криминологии: моногр. / И. Н. Даньшин. – Х. : Прапор, 2005. – 224 с.

12. Лунеев В. В. Преступность XX века. Мировые, региональные и российские тенденции / В. В. Лунеев. – М., 1997. – 912 с.

13. Ведерникова О. Н. Теория и практика борьбы с преступностью в Великобритании / О. Н. Ведерникова. – М. : Рос. криминол. асоц., 2001. – 344 с.

14. Pease K. Crime Prevention / K. Pease // The Oxford Handbook of Criminology. Second edition. – Oxford, 1997.

15. Levi M. The Prevention Control of Organised Crime in Europe: the Emerging Global Paradigm / M. Levi // International Key issues in Crime Prevention and Criminal Justice – Helsinki, 2006.

16. Crime prevention the EU. ACT Communication from the Commission to the Council the European Parliament - Crime prevention in the European Union // Europe: Activities of the European Union/ Summaries of legislation. Режим доступу: <http://www.europa.eu/scadplus/en/lvb/133258.htm>. – Заголовок з екрану.

17. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму : Закон України від 31.07.2006 року № 54-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 39. – Ст. 340.

18. Ємельянов В. П. Тероризм і злочини терористичної спрямованості / В. П. Ємельянов. – Х., 2001. 320 с.

19. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20.03.2003 р. № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 25. – Ст. 180.

Леонов Б. Д.

Запобігання та протидія тероризму: теоретичні підходи

У статті висвітлюються питання міжнародно-правового забезпечення боротьби з тероризмом. Розглядаються теоретичні підходи щодо запобігання та протидії тероризму

Ключові слова: тероризм, запобігання, протидія

Леонов Б. Д.

Предотвращение и противодействие терроризма: теоретические подходы

В статье освещаются вопросы международно-правового обеспечения борьбы с терроризмом. Рассматриваются теоретические подходы предотвращения и противодействия терроризму

Ключевые слова: терроризм, предотвращение, противодействие

Leonov B. D.

The prevention and combating terrorism

The legal issues to ensure the fight against terrorism are analysed in the article. It is highlighted that the Prevention Control of terrorism is a particular determination of terrorist crimes

Key words: terrorism, prevention, combating